

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України

з питань освіти, науки та інновацій

27 листопада 2024 року

Веде засідання Голова Комітету БАБАК С.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги! Розпочинаємо засідання Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій.

Шановні колеги, сьогодні в порядку денному вісім питань.

Перше. Про удосконалення законодавства щодо формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів, а також державної цільової підтримки для здобуття вищої освіти (за результатами вступної кампанії 2024 року).

Друге. Про проект Закону України "Про внесення змін до Закону України "Про Державну кримінально-виконавчу службу України" щодо удосконалення категорійно-понятійного апарату у сфері регулювання порядку та умов проходження служби в Державній кримінально-виконавчій службі України".

Третє. Про проект Закону України "Про внесення змін до деяких Законів України щодо врегулювання окремих питань у сфері електронних комунікацій".

Четверте. Про проект Закону України "Про систему охорони психічного здоров'я в Україні".

П'яте. Про звіти стипендіатів Верховної Ради України молодих вчених – докторів наук щодо виконання наукових (науково-технічних) робіт за 2023 рік.

Шосте. Про перегляд Рішення комітету про проект Постанови Верховної Ради України "Про присудження щорічної Премії Верховної Ради України педагогічним працівникам закладів дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та позашкільної освіти" від 07 листопада 2024 року (у зв'язку з поданням додаткових кандидатур на присудження Премії від Херсонської обласної ради).

Сьоме. Про затвердження пропозицій Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій до проекту Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2025 рік.

Восьме. "Різне".

Шановні колеги, чи є у когось доповнення, зауваження до порядку денного? Якщо ні, то прошу проголосувати за порядок денний.

Хто – за?

ГРИЩУК Р.П. Грищук – за.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ГРИШИНА Ю.М. Гришина – за.

_____. Воронов, Павленко – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – підтримую. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги, одноголосно рішення прийнято. Тоді переходимо до першого пункту порядку денного.

Отже, пункт перший: про удосконалення законодавства щодо формування та розміщення державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів, а також державної цільової підтримки для здобуття вищої освіти (за результатами вступної кампанії 2024 року).

Доповідачами є пан Михайло Винницький, заступник міністра освіти і науки України і представники Міністерства економіки України. Співдоповідачем є голова комітету. Отже, шановні колеги, давайте розпочинати. Пан Михайло, будь ласка, вам слово.

ВИННИЦЬКИЙ М. Дякую, Сергій Віталійович. Ми підготували досить таку, я би сказав, ґрунтовну доповідь на сьогоднішній момент. Якщо можна, я попросив би, так, дякую, слайди виставити. На сьогоднішній день ми хочемо вам представити, по-перше, результати вступної кампанії по закладах вищої освіти,

так само і певну звітність стосовно пілотного проєкту. Як ви знаєте, цього року в нас появилися державні гранти на навчання, і достатньо успішний проєкт, скажу відразу, але він, так само, як і кожен пілотний проєкт, має певні свої потреби переосмислення. Розміщення державного замовлення по спеціальностях будемо обговорювати і розміщення державного замовлення в закладах вищої освіти на аспірантуру. Як ви знаєте, цього року в нас безпрецедентна була ситуація, коли в нас не було прийому на контрактну форму... перепрошую, на денну форму за контрактом і розміщення державного замовлення відбувалося за новою критеріальною схемою, трошки про це скажу. І на кінець законопроект 10399, певні рекомендації до другого читання.

Якщо, я так думаю, що, може, можна зробити на повний екран, чи це не... Трошки менше, якщо можна. Добре. Давайте, рухаємося даліше.

Наступний слайд, якщо можна. Тоді трошки про загальний обсяг прийому. Випускників 11-го класу цього року в нас було 231 тисяча учнів, що на 6,5 тисячі більше ніж 2023 року. Як ви бачите, вступників на основі повної загальної середньої освіти насправді було 5 тисяч більше, що означає, що в нас цього року, як і минулого, були ті особи, які не вступили... не випустилися з 11-го класу цього року, вступали у вищу освіту. Разом з тим ми маємо розуміти, що достатньо багато різних... в різних соцмережах обговорювалося те, що нібито цього року кількість вступників серйозно впала, насправді це не так. В 2023 році, ви бачите, кабінети повної загальної середньої освіти – 238 тисяч, цього року було 236 тисяч, це в межах статистичної похибки, а де була зміна, це те, що у нас вища освіта на базі ПЗСО вступило 162 тисячі осіб і в фахову передвищу освіту вступило 65 тисяч. Це результат того, що в нас рівень НМТ залишився на достатньо високому рівні вимогливості. Як ми всі розуміємо, четвертий предмет був доданий цього року, і відповідно ми маємо 28 тисяч осіб, які не склали хоча б одного з предметів НМТ. І це якраз і корелює дуже близько із тим, куди вони вступили, ми маємо збільшення, зростання вступу на фахову передвищу освіту саме на 28 тисяч осіб. Традиційно у нас в коледжі вступало приблизно 35-40 тисяч, цього року рекордна кількість – 65 тисяч. Лідери вступу по вищій освіті: це Київ – 25 відсотків від загального обсягу і Львів – 12 відсотків від загального обсягу.

Наступний слайд, будь ласка. Тут ми бачимо якраз регіональний підхід... .

ГРИЩУК Р.П. Михайле, вибачте, що перебиваю. Тільки у мене на екрані не слайди, а просто... .

_____ . У всіх в комітеті.

ГРИЩУК Р.П. Давайте тоді повернемо слайди, будь ласка.

ВИННИЦЬКИЙ М. Дякую, Романе. Дякую, Роман Павлович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А так видно?

ГРИЩУК Р.П. Так, все окей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді поверніть, будь ласка, попередній слайд, щоб просто подивилися загальні цифри. Колеги, це якраз те, що зараз Михайло пару хвилин говорив перед цим, це загальна кількість вступників, хто, куди вступав, скільки кабінетів відкрито і так далі.

ВИННИЦЬКИЙ М. Якщо є питання від народних депутатів, будь ласка, можна перебивати по ходу, але я кажу, що тут є приблизно 30 слайдів, тому я буду рухатися далі, якщо з вашого дозволу.

Наступний слайд. Ми бачимо на наступному слайді це регіональний розподіл. Я хочу звернути увагу на дві речі, якщо дозволите. Перше. Це те, що так, як я сказав, ми маємо Львів і Київ – це лідери серед наших вступників. Ці слайди будуть зараз показувати багато різних цифр. По-перше, ліва колонка – це загальна кількість зараховано. Дальше, наступна колонка – це кількість зарахована на бюджет, мається на увазі за державним замовленням. Третя колонка – це кількість на контракт. Четверта – це гранти. П'ята – це частка зарахувань на бюджет і частка зарахувань на контракти. І далі, в нас є частка контрактників за грантами.

Найважливіша наша цифра, яку ми зараз будемо рахувати, на яку ми будемо звертати увагу – це права колонка, це частка бюджет плюс грант. Це мова йде про тих осіб, які із вступників отримували державну фінансову підтримку. Вона могла бути, як ви знаєте, цього року стовідсоткова за державним замовленням або могла бути часткова за грантом. Тим не менше ми врахуємо відсоток тих вступників, які

отримували державну підтримку. І ми бачимо, що в Харківській області і в Сумській області, це наші дві області, які отримали найбільшу частку вступників, які мають державну підтримку. Насправді це показує те, що держава насправді відповідально ставиться до цих регіонів, вони, очевидно, прифронтові і ті, які потребують державної підтримки. 67 відсотків у Сумській області, 58 відсотків у Харківській області. Якщо можна, наступний слайд. Зараз буде 4 слайди. Вибачте, якщо вони трошечки маленьким шрифтом, але фактично на кожному слайді представлено 20 закладів.

Мова йде про рейтинг, якщо хочете, від тих, які мають найбільше зарахованих до... це топ-100 зарахованих студентів. Так що наші найбільші цього року заклади по зарахуванню, це Львівський університет... перепрошую, Національний університет "Львівська політехніка", далі Львівський університет Франка, на третьому місці Шевченка київській, четвертий – КПІ і на п'ятому – Державний торговельно-економічний університет, так само в Києві.

Як ви бачите, в правій колонці є так само і, власне, ця статистика, яку ми зараз відслідковуємо, це бюджет плюс грант частка від всіх зарахованих, мається на увазі тих, які отримували фінансову підтримку від держави. Я хочу звернути увагу на ті, які виділені таким собі червоненьким кольором, тому що це ті заклади, які мають менше третини своїх вступників цього року з державною фінансовою підтримкою. Чому це так? Це означає, що в цих закладах вступають особи, які мають нижчі бали, тому що вони не можуть попасти на бюджетні місця. І як ви пам'ятаєте, гранти у нас цього року так само були пов'язані з балами НМТ і відповідно, якщо є частка менше третини, це вже для нас є таким собі червоним флажком, який показує, що, можливо, є проблеми в цьому закладі стосовно його бажаності з точки зору вступників, які мають високі бали.

Наступний слайд – це вже... Якщо перша сороківка була вам видна на першому слайді. Наступний слайд, ви бачите, починається з Рівненського національного університету водного господарства і природокористування. Дещо турбує Одеська юридична академія, в якій 24 відсотки, лише 24 відсотки мають фінансову підтримку від держави. Це означає дуже маленький бюджет і відносно мало відсоток від контрактників, які вступають з грантами. Подібна ситуація є в Дніпрі з Університетом митної справи та фінансів.

Наступний слайд. Це вже 60-ті, перепошую, від 41-го до 60-го, а за кількістю зарахованих бачимо так само і вже деякі тривожні сигнали від Київського Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій, Київський національний університет технологій та дизайну, Міжнародний гуманітарний університет в Одесі і Поліський національний університет – це все чотири університети в цій групі, які не дотягують до мінімум третини осіб з фінансовою підтримкою від держави.

І на кінець, якщо можна, вже останній слайд показати з цього списку, це вже тепер пішли, перепошую, передостанній, вибачте, це з 61-го по 80-й заклад. Національний юридичний університет Ярослава Мудрого, Острозька академія знову ж таки в такій трошечки тривожній ситуації.

І останній слайд, це вже 81-й по 100-й заклад за кількістю зарахованих. Бачимо, вже тепер тут пішли деякі приватні заклади, як, наприклад, Університет Короля Данила. Наступний, так, дякую. І так, Університет Короля Данила, який дуже проблематичний, і приватний врешті навчальний заклад Київський університет культури. Приватні заклади у нас у переважній більшості, хоча є винятки, про які зараз буде трошечки говоритися, – це які заклади, які приваблюють осіб, які мають переважно нижчі бали на вступі, ніж ті, які вступають у державні заклади. Прошу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Михайло, а можна я уточнююче питання? А думаю, що воно нам допоможе. А для того, щоб брати участь у програмі грантів, університет мав підписати з міністерством, да, якусь декларацію, угоду чи щось таке?

ВИННИЦЬКИЙ М. Була державна угода, яка є підписана з університетом, і вона вимагає, фактична там одна основна вимога: щоби університет виконував вимоги до індикативної собівартості.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скільки університетів підписало, чи точніше, скільки університетів не брало участь цього року в грантах?

ВИННИЦЬКИЙ М. Дякую. У нас цього року 220 можливих, мене зараз колеги з міністерства можуть уточнити точну цифру, наскільки пам'ять мені

правильно не зраджує, 220 – це ті університети, до яких подалися студенти, які могли би отримати грант, мається на увазі, за балами мали би грант мати, але у нас є 195, які підписали відповідну угоду. Так що у нас є приблизно десята частина, які не підписали угоди, і це саме через те, що вони не виконують умов індикативної собівартості.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А можна дізнатися, що це за університети?

ВИННИЦЬКИЙ М. На слайдах цього немає. Але ми можемо обов'язково цю інформацію подати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, будь ласка, дайте. Бо насправді хотілося б дізнатися, хто не брав участі в грантах. І саме з цієї причини це теж питання по індикативній собівартості.

ВИННИЦЬКИЙ М. Так. Добре. Обов'язково. Я попрошу, я знаю, що там колеги з міністерства слухають, будь ласка, занотуйте, що ми маємо цю інформацію передати до комітету.

Наступний слайд, якщо дозволите. Це вже ми пройшлися зараз по

ГОЛОВУЮЧИЙ. І, до речі, я перепрошую, а яка була основна організаційно-правова форма цих закладів – державні чи приватні, які не підписали?

ВИННИЦЬКИЙ М. Які не підписали – виключно приватні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Виключно приватні. А всі державні підписали.

ВИННИЦЬКИЙ М. Всі державні підписували абсолютно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хорошо. Дякую.

ВИННИЦЬКИЙ М. У нас, як ви самі розумієте, сама система грантової підтримки цього року вона була впроваджена як пілот для того, щоб перевірити деякі гіпотези, які були представлені в законопроекті 10399, я нагадаю. По-перше, хочу подякувати депутатам, як не дивно, за те, що ми трошечки зупинили процес

з 10399, тому що у нас була можливість зараз дещо відпрацювати деякі механізми, які було б значно важче відпрацьовувати, якщо би це було вже на рівні закону. В даному випадку це була експериментальна постанова Кабінету Міністрів, яка нас дещо посунула від цієї чорно-білої, якщо хочете, системи, де у нас, я нагадаю, до цього року завжди були або бюджетники, або контрактники. Бюджетник – це сто відсотків за навчання платить держава і ще є шанс на те, щоб отримати державну стипендію, і контрактники, на жаль, більшість наших вступників заходять за контрактом, і за них платить нуль держава.

Цього року у нас була спроба вийти на таку собі нову ситуацію, де у нас буде три форми оплати здобуття вищої освіти. Мова йде про приблизно третину, яка залишається на державному замовленні, приблизно третину, яка мали би іти за співфінансуванням, мається на увазі через державні гранти, і приблизно третину, яка вийшла на кошти фізичних і юридичних осіб. Ми на цю цільову модель, маю сказати, третина, третина, третина, ми не вийшли цього року. Дуже багато різних причин, але впроваджується ця система достатньо поступово. Відповідно треба розуміти, що ми вийшли приблизно на 10 відсотків наших вступників цього року, які отримали державний грант. Приблизно 10 відсотків, зараз скажу, як це виглядало.

Гранти були впроваджені як пілотний проєкт, реалізовано через Міністерство освіти. І дуже дякую колегам з Мінцифри, тому що без них було би насправді дуже важко це запровадити. Прогнозували ми 16 тисяч грантоотримувачів. Я нагадаю, що відповідна постанова була прийнята 18 липня, а пізніше ще модифіковано достатньо сильно стосовно механізмів на початку вересня. Вступники підтверджувались через Дію у проміжку часу вересень-листопад і ми вийшли на 14 тисяч 189 вступників, які отримали цього року державний грант на загальну суму 300 мільйонів гривень. Я хочу звернути увагу, що це сума, яка розділяється на два бюджетні періоди, відповідно на 2024-й і на 2025 рік і, очевидно, буде і продовжуватися далі впродовж терміну їхнього навчання. Кошти зараховуються напряму від Міністерства освіти, не як планувалося в липневій версії постанови, вони не ідуть на рахунки самих вступників, а вони ідуть напряму в заклади вищої освіти, але на спеціальний фонд, не як загальний фонд, не як спеціальний фонд. І колеги із закладів вищої

освіти розуміють, що в даному випадку це набагато більш гнучкий механізм витрат цих коштів. Запроваджено два рівні грантів – 15 тисяч для вступників з балами 150 з двох предметів або більше і 25 тисяч для вступників з балами 170 з двох предметів або більше. Є певні спеціальності, де лише грант передбачався другого рівня, отже, була потреба отримати 170 або більше. Це мова іде про право, економіку, менеджмент і інші спеціальності, на яких є вже перегрітий ринок праці. А для інших ми маємо, для пріоритетних спеціальностей, певні коефіцієнти. Звертаю увагу, що, перепрошую, якщо можна, тільки на секундочку повернутися. Це, що ви бачите з правої сторони, це насправді скрін з телефона, так виглядав сертифікат на грант, який отримувався вступником. Він отримувався автоматично, далі він підтверджувався в телефоні, і вже за кадром відбувалася весь механізм перерахування коштів. Цього вже вступник не бачив, але вступник, очевидно, бачить, що він отримав певні кошти від держави, а не просто, що попав на бюджетне місце чи... Тут важлива ця візуалізація.

Пішли далі. Коефіцієнти збільшення суми гранту за спеціальностями, ви їх бачите ось тут, був коефіцієнт 1,5 це на ті спеціальності, які однозначно є пріоритетними для держави, це освіта... природничі науки, в тому числі біологія, інженерні, аграрні, терапія та реабілітація. Коефіцієнт 1,3 був передбачений для тих спеціальностей, де, очевидно, ціна чи вартість підготовки набагато вища, це музичне мистецтво, сценічне мистецтво, хореографія, охорона здоров'я, ветеринарія. Отже, мова йде про ті, які так чи інакше вартість навчання дорожча і відповідно вартість контракту дорожча. І решта отримали коефіцієнт 1,0.

ППА Н.Р. Я спитаю якраз, інформаційні технології потрапили сюди через те, що дороге навчання...

ВИННИЦЬКИЙ М. Ні, інформаційні технології, якраз це той випадок, пані Наталіє, стосовно того, що... виняток, що ми його хотіли стимулювати, і зараз я покажу якраз результати цього стимулювання, вони вийшли дуже непогані, але вони... не настільки хотілося стимулювати, як 1,5, але певне стимулювання мало відбутися, і насправді стимулювання тому, що так чи інакше ми розуміємо, що після завершення війни, після нашої перемоги, а інформаційні технології і все, що пов'язано з ІТ, буде, очевидно, ключовою галуззю для нашої економіки.

Розподіл за спеціальностями виглядав приблизно ось так. Ми бачимо, що у нас кількість отримувачів грантів цього року найбільше було на психологію, бюджет був... бюджетних місць було приблизно тисяча, зараховано було 10 тисяч, а контрактників таким чином було 9 тисяч 700, з яких 1700 отримали гранти. Це насправді означає, що частка бюджету або грант, мається на увазі з фінансовою підтримкою, була приблизно 25 відсотків.

Але, пані Наталіє, якраз стосовно ваших інформаційних технологій, про які ви питалися. Комп'ютерні науки, інженерія програмного забезпечення, кібербезпека, комп'ютерна інженерія – це все ключові для нас спеціальності, які отримували цього року велику державну підтримку в сумі приблизно 60, 55-60 тисяч, перепрошую, 55-60 відсотків наших вступників отримували державну підтримку. Архітектура і містобудування – 63 відсотки всіх вступників отримували державну підтримку, 629 на бюджеті плюс ще 476, які отримали грант. Медицина – понад 90 відсотків наших вступників отримували державну підтримку, те саме з середньою освітою – понад 70 відсотків. Це ключові для нас є показники, які показують, що дійсно грантова система, вона робить те, що вона мала би робити, а саме розширює базу тих людей, які пріоритетні для держави, спеціальності, які пріоритетні для держави і людей, які отримують відповідну фінансову підтримку за тими спеціальностями.

Наступний слайд. Продовжуємо за спеціальностями, тут чотири слайди за спеціальностями. Ви можете подивитися, інформаційні системи і технології, далі це ІТ так само, як і системний аналіз, терапія і реабілітація – 48 відсотків. Тут насправді можна було говорити, що бажано було би, щоб ця цифра була більша, тому що терапія і реабілітація, очевидно, потребує більшої підтримки, мабуть, медична психологія також. Будівництво і цивільна інженерія – 69 відсотків, спеціальна освіта – 52 відсотки. Отже, більша половина наших вступників, які на такі пріоритетні спеціальності йшли, отримували державну підтримку своїх намірів здобувати вищу освіту. По спеціальній освіті можна казати, що проблема, що лише тисяча вступників було, але, тим не менше, це непогані показники.

Третій слайд показує менш уже пріоритетні... перепрошую, менш популярні, не пріоритетні, а менш популярні спеціальності. Ми бачимо, професійна освіта, на жаль, не надто популярна, зараховано 1291 особа, з яких

половина отримали бюджетне місце. Але у зв'язку з тим, що тут на цю спеціальність вступають вступники, які мають відносно низькі бали, мається на увазі менше ніж 150 з двох предметів, то тут мова йшла про те, що контрактників, які отримали грант, було відносно мало – 16 осіб. Подібна ситуація є далі, як ми продовжуємо по цих спеціальностях.

Четвертий слайд, якщо можна, наступний. Тут ми бачимо не надто популярні спеціальності, швидше сказати, ті, які мають, на жаль, низький поріг вступника. Агроінженерія – це спеціальність, яка очевидно важлива для нашої держави і для нашого розвитку. Ми маємо 2,5 тисячі студентів, які вступили на цю спеціальність. Ми забезпечили половину із них, майже половину, 45 відсотків забезпечили бюджетними місцями. Але, на жаль, через те, що поріг вступу був, НМТ був достатньо низький, ми бачимо, що там грантів було виділено достатньо мало. І так ми бачимо подальше по цій таблиці.

Це нас запрошує на певні висновки, про які я зараз скажу. Що ми цього року зробили грантову систему виключно на підставі того фактично, якщо хочете, відтворюючи ту саму систему відбору, яка була за державним замовленням, а саме виключно на підставі того, які є бали в НМТ.

Якщо можна, наступний слайд. Наступними роками чи наступними в майбутньому нам, мабуть, потрібно буде робити певні такі таргетовані гранти, які будуть давати певні можливості, по-перше, регіонам, які потребують підтримки отримувати більше грантів, і так само певні спеціальності, можливо, знижувати поріг НМТ, це зараз ми можемо про такі речі трошечки говорити.

Гранти насправді є. Наступний слайд. Гранти – це дуже гнучка ситуація чи гнучкий інструмент. Ми провели в серпні-вересні певне опитування. Ми бачимо з 2 тисяч респондентів, опитування були проведені компанією "Рейтинг", це саме були батьки учнів 13-16 років, котрі мають намір вступати до закладу вищої освіти в Україні або за кордоном. І ми бачимо надзвичайну популярність ідеї державних грантів. Батьки вважають, що це розширення можливостей для сімей, які не мають достатньо коштів оплати навчання. Вони перестерігаються в тому, що це, можливо, скоротиться кількість бюджетних місць, про це зараз буду трошки говорити, бо гранти не мають наміру скорочення бюджетних місць, у школярів є асоціація з практиками освітніми європейських країн, але школярі

вважають, що потім ці гроші, можливо, потрібно буде відпрацьовувати. І тут якраз комунікаційні моменти достатньо важливі.

Чому я про це говорю? Тому що ми дуже просили би народних депутатів звернутися саме до законопроекту 10399, щоб ми його наступного року прийняли, вже найближчим часом прийняли, щоб комунікація могла бути повноцінна. Бо одна з проблем цього року була, що ми з грантовою системою розпочали дуже-дуже пізно, це вже був липень-серпень місяць, і відповідно тут говорити про якісь об'єктивні результати в деяких випадках трошки важко.

Наступний слайд. Загалом пілот наш успішний, ми вважаємо, запроваджено важливий інститут, третій вид оплати навчання через співфінансування, вибачте за опечатку, співфінансування через гранти. Це важливий і гнучкий інструмент стимулу вступати на певні спеціальності, може бути використаний так само, як стимул для певних регіонів. А в майбутньому ми бачимо, що є можливість спеціальних грантів на агрономію і агроінженерію, на терапію, реабілітацію, тому що це, очевидно, є ті спеціальності, які потребують додаткової підтримки не у формі, можливо, додаткових бюджетних місць, а саме у формі якраз співфінансування через гранти. В перспективі є певна можливість монетизації пільг, зокрема через спеціальні гранти для певних пільгових категорій. Я зараз трішки розкажу про один з проєктів, який ми зараз запроваджуємо, це саме спеціальні гранти для дітей учасників бойових дій.

Ключовий меседж для нас, для майбутнього вступника. Ми збільшуємо відсоток вступників, які отримують фінансову підтримку від держави. Ця фінансова підтримка необов'язково є стовідсотковою, як та, до якої ми звикли дотепер. Ми звикли дотепер, що має бути або бюджетник, або контрактник, або сто відсотків, або нуль відсотків. І тут мова йде про те, що ми формуємо якраз цей новий вид оплати навчання, який передбачає збільшення також суб'єктності і залученості студента до цього. Але є потреба чіткого розрізнення механізмів державного фінансування. Ми маємо концепт безоплатної освіти, маємо гранти, маємо державне замовлення. Про ці концепти треба трошечки більше говорити, і зараз про це буду більше, з вашого дозволу, казати.

Наступний слайд. Ключові меседжі для нас в комунікації: твої шанси стали кращі. Ми маємо розуміти, що більша кількість студентів отримують державну

підтримку на здобуття освіти. У нас є зацікавлені, держава зацікавлена в нації освічених громадян, і ми маємо перейти від цього жорсткого розділення між бюджетниками і контрактниками для того, щоб створити певні різноманітні опції для студентів. Наступне. Трошки скажу, з вашого дозволу, про традиційне державне замовлення і результат його в 2024 році. Традиційне, як ми знаємо, це мова йде про стовідсоткову оплату державою бюджетних місць.

25.06, ми бачимо, що була певна, якщо хочете, корекція нашого державного замовлення цього року. Воно було, по-перше, пов'язане із рішенням, що цього року у нас буде стовідсотково державне замовлення на аспірантуру, відповідно не буде вступу на денну форму за контрактом, і була потреба збільшити кількість місць в аспірантуру. Ми бачили, що це було зроблено за рахунок зменшення опції державного замовлення за освітнім ступенем магістра на 3 тисячі місць. А я нагадаю, що у нас традиційно було приблизно 10 відсотків невиконання державного замовлення в магістратурі. Цього року у нас рекордне виконання. Тому насправді мало що постраждали наші магістри від цієї ситуації, а очевидним є те, що ми зробили правильно стосовно аспірантури. Цього року, я надаю, всі моменти, які були пов'язані з цьогорічною аспірантурою, вона була достатньо така медійна. Запропоновано зменшити обсяг державного замовлення так само і на бакалаврів. І знову ж таки ми маємо цього року рекордну кількість виконання державного замовлення по бакалаврах також.

По фаховому молодшому бакалавру – 37 тисяч осіб, що трошечки зменшено з минулого року. По бакалавру ми маємо чуть-чуть зменшення так само. Але знову ж таки нагадаю, що мова йде про значне збільшення державної підтримки через гранти, осіб, які отримали через гранти державну підтримку, і магістрів на основі ступеня бакалавра трошки зменшено також.

Наступний слайд. 5 серпня було надано рекомендації до зарахування на бюджет 91 тисячі осіб у заклади вищої освіти. Це мова йде про бакалаврські програми за квотою 2, це мешканці ТОТ, – 4,5 тисячі і за широким конкурсом – 71 тисяча, з яких насправді за квотою 1 ще було 4 тисячі.

Я до чого показав цей слайд і вважаю, що народним депутатам про це слід... на це звертати увагу, бо ми на це дуже сильно звертаємо увагу, що фактично майже кожен... фактично кожен четвертий вступник – це особа, яка так чи

інакше отримала певну пільгу. Це може бути або переведення на бюджетне місце, вільне бюджетне місце відповідно до законодавства, зараз про це трошечки більше буде, або за квотою 1, або за квотою 2. Це вже цифра, яка, м'яко кажучи, трошки лякає, коли ми доходимо до 25 відсотків бюджетних місць, які зайняті пільговиками.

Наступне. Про яких пільговиків іде мова? Сума виділених місць державного замовлення для пільговиків всіх категорій поза квотами – це 12 тисяч. Ви бачили квоти на попередньому слайді, це 11,5 тисячі за денною формою. Із бакалаврів мова йде про 8,5 чи 8 тисяч 600 за денною формою, 9 тисяч, якщо всіх разом взятих. 9,5 пільгових місць – це освітні ступені бакалавра, це бюджетні місця, які звільнилися через відмови вступників, це 4 тисячі 689, і бюджетних – 1850 бюджетних місць, на яких не було попиту кваліфікованих вступників. Ну, і у нас був певний такий плановий резерв, який був залишений.

Про що йде мова, мова йде про те, що насправді є ще даліше незадоволений попит пільговиків на переведення на бюджет, 12 тисяч – це освітній рівень бакалавра. З тою цифрою треба дуже уважно, тому що насправді особа може попадати під декілька пільгових категорій одночасно. Тому 12 тисяч – це загальна кількість заявок за різними пільговими категоріями. Але, наприклад, у нас є 3 тисячі 891 особа-вступник цього року категорії 133 – це діти учасників бойових дій, які цього року не мали можливості вступити чи отримати державну підтримку на здобуття своєї освіти. Тому цього року була висунута пропозиція. Дякую насправді колегам з Міністерства ветеранів, підтримки ветеранів, щоб за аналогічним механізмом, що гранти Міністерства освіти, надати спеціальний грант студентам-пільговикам 133 категорії, це знову ж таки діти УБД, які здобувають вищу освіту за рахунок за рахунок фізичних і юридичних осіб. Мова йде про разові гранти в сумі 35 тисяч гривень, і ми зараз працюємо над тим, щоб ці гранти якраз максимально швидко за тією самою системою сертифікати в Дії, підтвердження, так даліше, щоб ми ці гранти розповсюдили максимально і на тих, які вступили в 24-му році, і якщо бюджет буде дозволяти, так само на попередні роки вступу, тому що там ще додаткових 1700 осіб.

Насправді чому ми про це згадуємо, тому що гранти – це не лише питання вступу і додаткового механізму вступу у вищу освіту для наших традиційних

вступників, це так само гнучкий інструмент, який ми можемо використовувати для спеціальних категорій, в тому числі пільговиків.

Цього року в нас було 7 тисяч 500 осіб, які відмовились від бюджетного місця, я вже про це дещо згадував у різних медійних інтерв'ю. Насправді, важливо сказати, що 1395 – це ті особи, які відмовились від бюджетного місця, відповідно мали високі бали, але не вступили до жодного закладу. І це є та цифра, які, ймовірно, виїхали за кордон. Очевидно це погано, і це цифра, яка має нас лякати, бо 1400 осіб – це наші найкращі, ті, які мають найвищі бали по НМТ, і вони виїжджають за кордон. Але насправді 1400 осіб – це не та цифра, яка, скажімо так, вона не настільки жахлива, як, можливо, дехто її пропонує, ми на сьогоднішній день маємо статистику, яка показує, що українські вступники все-таки вступають у українські заклади вищої освіти.

Якщо вони відмовились від бюджетного місця і вступили з грантом, ми бачимо, що найбільше скористались з цього Український католицький університет. Український католицький університет отримав 221 особу того типу з грантом, Національний університет "Львівська політехніка", Львівський університет імені Франка, Шевченка. Отже, це якраз і є, якщо хочете, ілюстрація цієї ідеї, що гроші ходять за студентом.

Наступний слайд, якщо дозволите. Швидко скажу пару слів, бо розумію, що я вже затягнув. Трошки слів, пару, про аспірантуру. У зв'язку із збільшенням обсягів державного замовлення на аспірантуру в 2024 році його розподіл, мається на увазі державного замовлення, потребував нового підходу. Конкурсна комісія розподілила державне замовлення на підготовку кадрів через аспірантуру за новим підходом. Це так званий критеріальний розподіл. Дотепер ідея була така, що заклади до Міністерства освіти надавали свої прогнози приблизно в січні, скільки вони можуть прийняти аспірантів, і або задовольнялися, або не задовольнялися ці прогнози. Зараз мова йде про критеріальний підхід, де рахується потенціал підготовки, це кількість успішних захистів за попередній рік і кількість потенційних наукових керівників, якість наукової роботи і присутність закладу у міжнародних рейтингах. Це створює певну більшу прозорість стосовно нашої роботи і ми будемо намагатися наступними роками робити щось схоже.

У нас відбулася корекція кількості державного замовлення в 24-му році. Тут ви бачите за галузями. 23-й рік, ви бачите, 4 тисячі вступників загалом. А якщо ми подивимося на 24-й рік, ми бачимо збільшення, і всі ці вступники вступили за державним замовленням. Але ви бачите, що були дві різні постанови (червнева і вереснева) і була деяка корекція в деяких галузях, особливо на користь інженерних спеціальностей. Механічна інженерія отримала додаткові місця, інформаційні технології, електрична інженерія. Додаткові місця були перекинуті із таких галузей, як публічне управління, міжнародні відносини й інші, які були дещо зменшені, педагогіка також.

За результатами вступу ми бачимо, що цього року попит був дуже великий на вступ у аспірантуру, тим не менше у нас є 84 місця державного замовлення, які були повернуті, які не виконані. В основному це мова йде про біологію, охорону здоров'я. Нагадую, що мова йде про охорону здоров'я в системі Міністерства освіти, це не цифри Міністерства охорони здоров'я, ветеринарії, це основної, які повернули. Але це 84 місця із 6 тисяч виділених. Насправді дуже хороший результат розміщення державного замовлення.

Останні декілька слайдів, якщо дозволите, це пропозиції до законопроекту 10399. Пропозиції Міністерства освіти: розширити застосування механізму державних грантів, отримання яких підтверджується через Дія. У нас цього року є відпрацьований хороший механізм, він сприйнятий дуже добре вступником, батьками, студентами, учнями. Освітні гранти надаються в залежності від балів ЗНО, НМТ з можливою корекцією через коефіцієнти. Коефіцієнти цього року були використані ті, які були використані, але ми можемо їх з року в рік дещо змінювати під потреби держави, прогнозів Міністерства економіки і так далі. Мова йде так само і про регіональні коефіцієнти, тому що тяга Києва і Львова є проблематичною для нас, ми маємо розуміти, що все-таки підтримка регіональних закладів є важливою і спеціальні умови для вступників на пріоритетні спеціальності. Я згадував агроінженерію, я згадував терапію і реабілітацію.

Спеціальні гранти надаються пільговим категоріям студентів для покриття частини або повної вартості навчання. Знову ж таки приклад, який був презентований сьогодні, – це гранти дітям учасників бойових дій від Міністерства ветеранів.

Продовжити практику співфінансування вищої освіти через гранти – це зарахування коштів на спеціальні фонди закладів приватним, державним за вибором вступника, і надавати гранти на конкретну суму, а не відсоток від вартості навчання, і лише закладам, які підписують договір з Міністерством освіти. Як ми вже згадували, умови договору – це дотримання індикативної собівартості.

До якої ми намагаємося цільової моделі прийти? Насправді, ми зрозуміли цього року із наших опитувань, із впровадження цієї системи, що гранти – це добре, але є певне побоювання у суспільстві стосовно того, як буде розвиватися державне замовлення, бюджетні місця. Як ви пам'ятаєте, мова йде про те, що державне замовлення саме має бути для державного сектору. Але тоді виникає запитання, а що робити тим здібним вступникам, які мають найвищі бали з ЗНО і насправді не бажають здобувати вищу освіту за тими спеціальностями, які обов'язково є пріоритетними для держави. І тут мова йде якраз про збереження певного елемента безоплатної освіти для вступників з найвищими балами ЗНО, які би мали бути без зобов'язань, які пов'язані зі стипендіями, можливо, Президента України, Верховної Ради, Кабінету Міністрів, це ліва сторона нашої цільової моделі. З правої сторони ми бачимо освітні гранти, це інструмент заохочення вступу на спеціальності, які потрібні ринку праці або регіональної підтримки, і спеціальні гранти як інструмент підтримки пільгових категорій населення. Ми передбачаємо, що контрактне навчання так чи інакше залишиться як суттєва частина нашого вступу, нашого фінансування в майбутньому.

Я дозволю собі все-таки вам нагадати, шановні народні депутати, про те, що пропонується в 10399. Це якраз для державного замовлення. Мова йде про певну систему, де державне замовлення буде дійсно замовленням фахівців для держави. Ми передбачаємо, що залишається у нас безоплатна освіта для найздібніших і, крім того, грантова система, але мова йде якраз про заохочування тих галузей чи тих спеціальностей, які обов'язково потрібні для держави, мова йде про медиків, мова йде в першу чергу про освітян. Після завершення половини бакалаврської програми пропонується, що студент підписує згоду взяти участь у конкурсі на перше робоче місце після випуску. При згоді встановлюється стипендія. Ми пропонували спочатку на рівні мінімальної заробітної плати, давайте скажемо

просто – підвищена стипендія. В разі відмови підписати участь у конкурсі студент переводиться на контракт і в разі невиконання відшкодовується отримана стипендія. Але мова іде насправді не про такі каральні методи, а, навпаки, про те, що ми маємо все-таки стимулювати вступ і забезпечувати фінансово цей вступ на ті спеціальності, які дійсно пріоритетні для державного сектору.

І останній слайд. Пропозиції, з якими ми вас лишаємо. Вибачте за довгу презентацію. Це все-таки запровадити чотири варіанти оплати навчання на заміну існуючим двом. Я нагадаю, ми говоримо зараз про дуже чорно-білу систему – бюджет, контракт. А тут мова йде про пропозицію. Безоплатна освіта, яка надається вступникам з найвищими балами ЗНО за кожною спеціальністю, наприклад, можна було б собі уявити, що на кожную галузь, а у нас їх є 11 галузей, можна було б виділити, наприклад, тисячу бюджетних чи безоплатних місць, де оплата йде по повній вартості навчання без зобов'язань з опцією взяти участь у конкурсі на перше робоче місце, якщо таке бажання є.

Державне замовлення – це оплачене навчання за рахунок державного чи регіонального бюджету за спеціальностями, це ми вже добре знаєте цей механізм, але він в пропозиціях законопроекту пропонується якраз його сфокусувати саме на фахівцях, які потрібні для працевлаштування в державному секторі. І конкурсно гарантоване перше робоче місце проводиться після половини терміну освітньої програми. Чому? Тому що переважна більшість наших вступників мають 17 років на вступі, і, очевидно, в 17 років у них вимагати планування на чотири роки вперед це було б неправильно.

Державні гранти цього року відпрацьовані, позитивний є у нас досвід. Це бюджетні кошти, які виділяються вступникові для покриття частини вартості здобуття вищої освіти. Гранти видаються на фіксовану суму, яка залежить від результатів ЗНО НМТ з урахуванням коефіцієнта спеціальності або регіонального коефіцієнту, який виплачується закладам всіх форм власності. І освітні гранти можуть бути доповнені спеціальними грантами для пільгових категорій населення. Четверта форма залишається – оплата вартості виключно за рахунок фізичних і юридичних осіб.

Дякую за вашу увагу. І, як завжди, дякую народним депутатам і особливо нашому рідному комітету за підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Михайле. Зараз, вочевидь, поки народні депутати думають і формулюють свої запитання, давайте я спробую почати.

По-перше, дякую всім нам за те, що ми все ж таки призупинили на друге читання проект 10399. І хорошо, що ми запустили експериментальний проєкт. Все нормально насправді, і мені здається, що результати дуже позитивні. Але, як і завжди, є невеличке але. Не всі гіпотези, які ми закладали в Закон 10399 і в експериментальні гранти, які відповідно на його основі, по суті, були запроваджені, не всі гіпотези досягнуті. Але інструментарій, мені здається, абсолютно нормальний, абсолютно достатній і його треба, знаєте, тепер трішечки відтюнінгувати. Наприклад, це стосується коефіцієнтів.

Я уважно подивився всі матеріали до комітету, всі дані, які ви нам надали. Дякуємо. Є нюанси. Наше бажання перенаправити вступників на певні спеціальності, скажімо так, мета не повністю досягнута. І потрібно тут зробити на наступний рік – вочевидь, вони будуть продовжені на наступний рік, програма щонайменше Кабінету Міністрів дворічна, експериментальна, - і тут треба, в хорошому сенсі, погратися з коефіцієнтами. І, більше того, і враховувати не просто потреби ринку праці, але і враховувати все ж таки, як змінюється, чи не змінюється, там, де ми не можемо на це впливати, культура вступників. І якщо ми бачимо, що все ж таки є спеціальності, які користуються величезним попитом, а вони не входять, скажімо так, в перелік пріоритетів держави зараз, то потрібно коефіцієнти все ж таки коригувати. Я впевнений, що ви це зробите.

Хороша історія може бути з певними регіональними коефіцієнтами. Якщо ми хочемо підтримати, наприклад, прифронтові області, то, можливо, треба подумати над коефіцієнтом, який би, скажімо так, збільшив би суму грантів для тих дітей, які залишилися в своїй області продовжувати навчання в вищій освіті. Мені здається, що це вирішить нам проблему концентрації студентів, надмірної концентрації студентів в великих містах, особливо зараз це Київ і Львів, очевидно. Ну, це і традиційно було, але зараз стає трішки гострішим. І допоможе тим університетам, які знаходяться в областях, біля яких ведуться бойові дії або які знаходяться біля кордону з ворогом. Це дуже важливі моменти, я би дуже обережно з ними попрацював би, залучивши і Міністерство економіки з їх

прогнозом, про який ми ще, вочевидь, поговоримо сьогодні трішки. Але в мене є парочка запитань до того, що зараз.

Перше, і найголовніше: 25 відсотків пільговиків на бюджетні місця. Це, справді, неприємно вражає і змушує нас задуматися. Я пропоную зробити окрему робочу зустріч з комітетом і поговорити про всі категорії пільговиків, але загальне запитання в мене таке: чи можемо ми монетизувати ці пільги якраз через механізм грантів? Да, я пам'ятаю нашу розмову з Калмиковою, з міністром ветеранів, там, чи у справах ветеранів. Дуже добре, що вона прийняла пропозицію нашу якраз створити ветеранські так звані гранти, це дуже правильно.

Давайте подумаємо, чи можемо ми інші категорії вступників, зробити для них спеціальні гранти. Це розвантажить нам все ж таки державне замовлення, яке ми хочемо трансформувати в справжнє державне замовлення, яке потім буде, скажімо так, вилитися в те, що робочі місця, які пропонує держава, все ж таки будуть заповнюватися. Це наша основна мета в усьому усьому, що ми з вами півтора року тому починали з проблеми, а зараз вже маємо певні рішення. І це дуже добре насправді, що ми в цьому рухаємось. Тому питання таке. Скільки з цих пільгових категорій ми можемо перевести в монетизацію, в грант? Плюс-мінус, щоб ми для себе просто розуміли. Або чи є категорії, які неможливо монетизувати через гранти?

ВИННИЦЬКИЙ М. Є такі категорії, Сергій Віталійович. Наприклад, особи з інвалідністю, особи, які... в нас є декілька категорій. Я перепрошую, я тут маю перед собою всі коди категорій пільг, і в нас їх є, щоб ви розуміли, категорії пільг на сьогоднішній день передбачені законами України, є понад 25. До 30 доходить. Але тут є, серед таких категорій є особи з інвалідністю внаслідок війни, особи з інвалідністю, які не спроможні відвідувати заклади освіти, особи з інвалідністю або діти з інвалідністю, які в 2024 році не брали участь, і так далі. Насправді, коли ми говоримо про інвалідів I і II категорії чи I і II групи, осіб з інвалідністю, я перепрошую, неправильно сказав, я думаю, що тут мова йде про дійсно певну особливу категорію, тому що тут говорити про монетизацію пільг в тих категоріях важко. Але це насправді є дуже маленька кількість наших пільговиків. Якщо ми подивимося на ту кількість, 25 відсотків, яких я згадував, то, наприклад, пільговики на бакалаврській програмі за квотою 2 мешканці тимчасово

окупованих територій – це 4,5 тисячі осіб, а за співбесідою особи з інвалідністю – це 134 особи. Вражає різниця. Тому, якщо ми говоримо про осіб з інвалідністю, очевидно, тут мова йде про якісь спецумови вступу швидше ніж мова йде про грантову підтримку. Але із згаданих мною 12 тисяч 500 пільговиків поза квотами і плюс ще 8,5 тисячі осіб, які зайшли за квотами, тому ми говоримо про приблизно 20 тисяч, трошки менше 20 тисяч наших можливих пільговиків, це на сьогоднішній день вражаюча цифра дійсно. І було б правильно з нашої точки зору, щоб було чітке розуміння, що потрапити на бюджетне місце, потрапити на місце безоплатної освіти можна, як і написано в Конституції, за конкурсом. Держава має певні соціальні обов'язки супроти різних категорій населення, в тому числі згадані мною дуже важливі – це діти учасників бойових дій, це самі учасники бойових дій, це діти загиблих і так далі. Це насправді надзвичайно важливі для нас категорії і вони повинні отримувати фінансову підтримку своїх намірів здобути вищу освіту. Але це не має бути за рахунок конкурсу здібних наших учнів, які виходять і пишуть на хороших умовах НМТ. Тому пропонувалися якраз спеціальні гранти, і нам здається, що ці гранти якраз, цей механізм грантів може бути застосований саме для цих категорій. І ми дуже просили б підтримку депутатів саме в такій ініціативі, вона може бути, і правильно було б, щоб вона була відображена, власне, в цьому законопроекті 10399.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Михайло. В контексті цього. Дуже добре, що ви пристали на нашу ідею і вже вписали в презентацію про можливу категорію таку, як безоплатна освіта. Погано те, що ми її зарано, здається, комунікуємо, особливо якщо ми говоримо про якісь цифри. Давайте зробимо все ж таки робочу зустріч і з нашими колегами з народними депутатами, і з міністерством, і сядемо порахуємо, що і як, і для кого це можна зробити. Бо насправді ідея хороша, але якраз це можуть бути якраз оці спеціальні гранти, про які ми зараз говоримо. Тому тут треба бути дуже обережним, щоб ми не дали сигнали суспільству не такі, які, скажімо так, будуть потім у Законі 10399.

У мене ще є купа запитань, але бачу, що народні депутати втомляться, якщо будуть довго тримати руку. Тому, будь ласка, Ростислав Павленко, а потім Іван Григорович Кириленко.

ПАВЛЕНКО Р.М. Дуже дякую. Пане Михайле, так само дякую навзаєм за конструктивну позицію, все-таки те, що ви, як і пропонувалося, під час обговорення зробили цей експеримент, і бачу, що багато що стало ясным. І більше того, і для шкіл стали, я думаю, правила гри і для вишів відповідно набагато зрозумілішими. У мене, власне, два взаємопов'язаних питання, одне з них щодо державного замовлення. Чи міністерство далі планує запроваджувати конкурс між вишами за державне замовлення? Пов'язано з тим, яка частина коштів, які передбачалися на держзамовлення, піде на гранти, як ви це плануєте?

І друге теж таке, може, складове запитання щодо принципу "гроші ходять за абітурієнтом". З чим було пов'язано те, що відмовилися від зарахування на індивідуальні рахунки, а перераховували на виші, і чи плануєте ви це змінювати далі, чи воно так і буде відповідно до експерименту? Дякую.

ВИННИЦЬКИЙ М. Дякую. Пане Ростиславе, стосовно механізму. Дозвольте, я почну з кінця, якщо можна, стосовно механізму. Механізм перерахування на індивідуальні рахунки в банках вступників виявився надзвичайно складним, тому що він передбачав, що не тільки мають отримувати кошти на індивідуальних рахунках банків, но і ви розумієте, що це схоже до ідеї єПідтримки. єВідновлення – це механізм, який насправді є відпрацьований. Але єПідтримка і єВідновлення мають багато різних адресатів. Мається на увазі, що я можу використати, умовно кажучи, гроші з єВідновлення, я можу їх використати, вибачте, я тут не хочу нікого, жодну компанію там, умовно кажучи, в Епіцентрі чи в іншому місці, вибачте, якщо я когось там рекламую. Якщо мова йде про державний грант на навчання, він може бути використаний виключно за одним адресатом, саме в тому закладі вищої освіти, де особа вступила. Відповідно цієї ланки створення банківського рахунку, пізніше перерахування з банківського рахунку, виявилось, що він був зайвим. Нам було важливо, щоби студент чи вступник отримував інформацію і щоби все-таки здійснював певну дію на отримання цього гранту. Це не обов'язково мало бути перерахування з банківського рахунку на рахунок закладу, але це мала бути дія в телефоні. І відповідно сертифікат надавався в телефоні і мав бути прийнятим абітурієнтом певною дією: так, я приймаю цей сертифікат, я приймаю цей грант.

І як ви бачили, була, певна кількість людей, які не прийняли цього гранту, з тої чи іншої причини не хотіли, не бажали і так далі. Відповідно гранти мають мати певну свою систему підтвердження, і це для нас важливо. І знову ж таки в контексті того, що питав Сергій Віталійович, важливо так само і в контексті можливих спецгрантів для певних пільгових категорій, щоби це було зрозуміло, що я отримую кошти від держави через те, що я є частиною якоїсь... держава надає мені певну підтримку, а не автоматично, що я переходжу на безоплатне місце. Це, якщо хочете, певна комунікативна функція, яка важлива.

Стосовно державного замовлення ви запитали, на сьогоднішній день у нас немає конкретної розбивки на те, скільки має бути на гранти наступного року, скільки має бути на державне замовлення. Ми зараз будемо працювати з Міністерством економіки стосовно їхніх прогнозів щодо потреб ринку праці і державного замовлення на наступний рік, і відповідно будемо корегувати це. Я думаю, що це найближчим часом буде відома ця цифра на початку 2025 року.

ПАВЛЕНКО Р.М. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іван Григорович, будь ласка, потім Юлія Миколаївна.

КИРИЛЕНКО І.Г. Шановний Сергій Віталійович, я, щоб зекономити час, не буду вимагати відповіді. Я хочу підтримати вашу пропозицію створити робочу групу із депутатів для того, щоб глибоко і так ґрунтовно цю інформацію, яку ми отримали, проаналізувати і вникнути ще глибше в ситуацію, яка сьогодні складається.

Підхід революційний прекрасний, він заслуговує на підтримку й інформація, ви бачите, вона бориста, мені вона подобається, але, як завжди, є але. На робочу групу, Сергій Віталійович, я буду просити міністерство, авторів ініціативи, колегу Вінницького дати мені відповідь на питання. Я бачу стурбованість вашу про аграрну сферу і аграрну освіту, але я не бачу пріоритету. Друзі, сьогодні тримається країна на аграрній сфері! Ви що не бачите цього? Ви не бачите, що сьогодні аграрна галузь витримує все на собі, що втратила промисловість й інші сфери. І після війни швидше всього буде відновлюватися саме аграрна сфера.

Тепер подивіться на досвід успішних країн. Найперше місце в світі по якості життя (по ВВП на душу населення дані): на другому місці Ірландія, країни з найвисокорозвиненим сільським господарством і переробною промисловістю. Друзі! ІТ-технології, я двома руками – за, але вони не дають нам 12 мільйонів робочих місць, ІТ-технології і айтішники.

Пане Вінницький, я хочу, щоб ви відчули, що аграрна сфера ключова для відновлення України (ми аграрна країна перш за все) і звичайно промисловість. Ну я за аграрну сферу говорю. Я хотів би на робочій групі розглянути, де пріоритет аграрної сфери. Як кажуть, обеспокоєність, стурбованість, але пріоритету немає. Не треба відповідати. На робочій групі давайте це розглянемо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іван Григорович. Юлія Миколаївна, будь ласка.

ГРИШИНА Ю.М. Колеги, я всіх вітаю. Вибачте, в дорозі, у відрядженні. Сергію Віталійовичу, вітаю. Пане Михайле, я вам дякую за цю презентацію. Дуже цікаво було подивитися і послухати. Дякую. Я хочу ще подякувати всім колегам, які підтримали ініціативу все-таки не спішити затверджувати систему державних грантів на законодавчому рівні. І я дякую за те, що ми провели експеримент, почали експеримент і зараз ми можемо з вами проаналізувати наслідки цього.

Теж підтримую те, що сказав Іван Григорович про робочу групу, у мене теж є там ґрунтовні питання, більш глибокі, які нам потрібно разом просто проговорити, подискутувати і так далі. Це обов'язково, Сергій Віталійович. Дякую за цю ініціативу.

У мене питання, пане Михайло. Їх два. Якщо можна, я задав перше, а потім після відповіді друге. Ми говорили, декларували те, що система державних грантів, так, які і система державного замовлення, вона має декілька принципових позицій, яких вона повинна досягнути. І одна із них, ми про це теж сьогодні говорили, це підтримка тих галузей, підготовки спеціалістів, по яких потребує держава. За наслідками грантів ми бачимо зараз, що у нас знову отримали грантову підтримку абітурієнти, які пішли навчатися на психологію, на право і на комп'ютерні науки. Тобто фактично та система, яка запущена зараз державних грантів, вона не дозволила досягти цієї мети, щоби підтримка пішла... щоби ми

побачили в результаті цього дійсно збільшення кількості вступників на спеціальності, які потрібні державі, а підтримка пішла туди, куди вона завжди йде. Це перше питання. Як ви бачите... чи ви бачите ви цей результат і як ми можемо його виправити?

ВИННИЦЬКИЙ М. Дякую, Юлія Миколаївна. Це насправді дуже схоже питання до того, що питався Іван Григорович, стосовно спеціальностей.

Дивіться, я хочу звернути увагу на статистику. Дозвольте, якщо можна, тільки швиденько скажу Івану Григоровичу, що цього року на агрономію у нас вступило 3 тисячі 98 вступників, із яких 1680 отримали бюджетне місце, і ще, на жаль, тільки 15, але, тим не менше, отримали грантову підтримку. Відповідно 54 відсотки з наших вступників на агрономію отримали державну підтримку. Більше, фактично переважна, переважна більшість – це стовідсоткова підтримка у формі бюджетного місця. Якщо говорити про агроінженерію, ми маємо цифру таку: 2 тисячі 580 вступників всіх зараховано, на бюджет – 1176, що становить 45 відсотків, і ще декілька отримали гранти. На жаль, поріг вступу, вступного балу на ці спеціальності достатньо низький. Це дуже сильно контрастує із цифрами по праву, яке ви, Юлія Миколаївна, підняли, і я дуже вам вдячний за це, тому що я маю зараз можливість трошечки розвіяти певні міфи. У 2023 році, коли у нас не було грантів, я хочу звернути увагу, що на 081 "Право" у нас вступило 1946 осіб із повною бюджетною підтримкою, майже 2 тисячі.

Цього року на право бюджетних місць було 673. Я думаю, що це дуже сильно відрізняє. Правда, є, що вступник на право отримує високі бали, і це насправді треба розуміти, що ми маємо дуже високо... право – це спеціальність, яка притягує до себе вступників, які дуже на хороші бали здають НМТ. Відповідно це означає, що 914 із них отримали грант, я нагадую, що цей грант був наданий тільки тим, які мали 170 або більше із двох предметів. Відповідно все разом ми маємо з державною підтримкою цього року вступників на спеціальність "Право" лише 22 відсотки, 673 – це особи, які мають стовідсоткову державну підтримку, а минулого року таких було 1946, і це без Постанови 1224, мається на увазі та, яка переводила певні пільгові категорії на цю спеціальність.

Дуже схожа ситуація і з економікою, де було дуже сильно зменшене державне замовлення. Дуже сильно ситуація... все-таки отримали достатньо

велика кількість гранти, схожа ситуація і з маркетингом, і з іншими так званими кон'юнктурними спеціальностями. Тому якраз цього року, я би сказав, що ця корекція державного замовлення і додавання якраз цього інструменту гранту створили якраз ту ситуацію, яку ми хотіли, а саме, що держава спрямовує кошти на ті спеціальності, які є пріоритетними для держави.

Чи це спрацювало стовідсотково? Ні, я тут абсолютно не буду стверджувати, що стовідсотково, тому що грантова система була запущена достатньо пізно і, на жаль, у нас не було можливості проінформувати абітурієнта до тої міри, що хотілося. Тим не менше, я думаю, що це виправдовує цей механізм і показує, що він є дійсно дієвий в майбутньому.

ГРИШИНА Ю.М. Дякую.

ВИННИЦЬКИЙ М. Мені тут підказують стосовно психології. По психології, я хочу звернути увагу, що це дійсно у нас є найпопулярніша спеціальність цього року, 10 тисяч 700 осіб за конкурсом вступили на цю спеціальність. Мені здається, що це виражає, на жаль, певну і потребу в ринку праці, і так само певну цікавість наших вступників, пов'язану з воєнним станом в Україні. Ми маємо 1 тисячу бюджетних місць, 1 тисячу 7, якщо точно сказати, на цю спеціальність, і 1767 осіб отримали грант, що означає, що на цю спеціальність вступали люди, які були достатньо кваліфіковані і мали високі бали. Тим не менше, все одно тільки виходимо на 25 відсотків частку вступників, які отримали державну підтримку.

ГРИШИНА Ю.М. Пане Михайле, я дякую за відповідь. Я думаю, що ми продовжимо роботу і разом подискутуємо на тему того, як зробити так, щоб гранти, окрім того, що вони підтримували дітей наших, які успішно складають НМТ, ще й підтримували державу одночасно і спеціальності, які потрібні державі.

І друге питання в мене. Скажіть, будь ласка, в мене питання по аспірантурі. Чи рахували ви вже, чи є у вас цифри наслідків того, що було прийнято рішення, що фактично збільшено в рази державне фінансування по навчанню в аспірантурі, оскільки контракт було відмінено? Скільки коштів держава витратила на це і скільки коштів втратили наші університети за рахунок того, що була відмінена

контрактна форма навчання? Тобто хочеться побачити суми, які ми маємо в результаті того, наскільки збільшилося державне фінансування внаслідок цього, системи підготовки в аспірантурі.

ВІННИЦЬКИЙ М. Юлія Миколаївна, я хочу трошки виправити вас, якщо можна. Тому що наші заклади не те, що не втратили, наші заклади отримали більше коштів за рахунок аспірантури цього року. Тому що держава традиційно виділяє набагато більше, переважно в два рази більше, коштів на підготовку одного аспіранта, ніж ціна контракту була. Тому однозначно заклади, якщо говорити про фінансову складову, виграли з цієї ситуації.

Насправді для нас є принципово важливо, що аспірантура, яка потребує повної віддачі, якщо вона має бути якісною, повної віддачі стовідсотково особи підготовки дисертації, проходження курсів і так далі, щоб вона і надалі була, і цього року ми пропонуємо, у 20225 році, щоб вона і надалі була виключно за рахунок державного бюджету. Це інвестиція держави у майбутнє вищої освіти і науки. Я нагадаю, що всі інновації, які відбуваються в освіті і науці, завжди формуються самими аспірантами, а тоді після цього оформлюються, доводяться, узагальнюються їхніми керівниками вже, старшими науковцями.

Тому для нас надзвичайно важливо для інновацій, щоб аспірантура була, дійсно, місцем інвестицій держави в майбутнє, і ми будемо далі це підтримувати. А стосовно закладів, я хочу сказати, що заклади якраз фінансово з цього тільки виграють. Чи наступного року буде 6 тисяч місць в аспірантурі за рахунок державного бюджету, 6 тисяч місць тільки в монівській аспірантурі, мається на увазі монівських закладах? Ймовірно ні, буде менша цифра, але, тим не менше, контрактні форми ми не передбачаємо.

ГРИШИНА Ю.М. Пане Михайле, я дякую тоді. Ну, зрозуміло, що заклади освіти більш нормально пережили фінансово цю історію, тому що держава її перекривала. Якщо можна, тоді побачити, ну, щоб ви надали нам, в комітет – просто я думаю, що всім колегам буде цікаво, - суму, яку коштувала державі, наскільки було збільшено фінансування держави для підготовки в аспірантурі в цьому році, і фактично яка є перспектива на наступний рік збільшення фінансування держави в підготовці от наших аспірантів.

ВИННИЦЬКИЙ М. Ці цифри обов'язково ми вам надамо.

ГРИШИНА Ю.М. Добре.

ВИННИЦЬКИЙ М. Дякую.

ГРИШИНА Ю.М. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги – народні депутати, чи є в когось ще запитання до пана заступника міністра? Якщо ні, то тоді в мене ще залишились парочку. Все ж таки по грантах. Цього року було виділено, я так розумію, суму в 300 мільйонів, яка покрила 14 з чимось тисяч грантів. Що планується на 2025 рік по обсягу, по сумі, плюс-мінус? Хоча б по обсягу, ми ж хочемо довести, там, до цифри 25-30 відсотків, скільки планується на наступний рік і на що ми хочемо вийти?

ВИННИЦЬКИЙ М. Дійсно, цього року в нас вийшло приблизно 10 відсотків загалом, ну, трішки менше 10 відсотків нашої загальної цифри вступників. Загальна цифра вступників – 160 тисяч, в нас вийшло 14 тисяч грантів, трішки менше 10 відсотків. Ми, дійсно, хотіли би вийти на рівень гранту, ну хоча б 20 відсотків наших вступників наступного року. Але це буде залежати, точна цифра буде залежати зараз від того, що нам пропонує Міністерство економіки стосовно їхніх прогнозів по державному замовленню. Я, на жаль, Сергію Віталійовичу, не маю вам точної цифри, щоб передати. Єдине, що можу сказати, що однозначно 300 мільйонів, які цього року були вибрані на гранти, наступного року буде однозначно, по-перше, перекрити ті гранти, які цього року з вступників, наступного року ми передбачаємо, точну цифру будемо зараз, на неї вийдемо вже на підставі перемовин з Міністерством економіки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Михайле.

У народних депутатів, я так розумію, прямо зараз більше питань немає. Отут ми якимось плавно і переходимо до Міністерства економіки і до прогнозу, прогнозу потреби у фахівцях на найближчі роки.

Будь ласка, пані Дарія.

АНДРЮНІНА Д.О. Шановні народні депутати, шановні колеги, я дуже рада всіх вітати. І хотіла б адресувати вітання від пані Тетяни Бережної, тому що вона дуже хотіла б сьогодні бути з нами, проте вона сьогодні має відрядження по Україні з першим віцепрем'єр-міністром. І також я б хотіла адресувати питання від неї, питання, прохання, чи можна продовжити цю дискусію в рамках наступного засідання, де вже вона можна зможе бути присутня, тому що питання державного замовлення та гарантування ринку праці це є абсолютним пріоритетом з нашого боку, Мінекономіки. І коротко проінформую, що зараз відбувається з цим прогнозом. 31 жовтня ми розіслали сформований прогноз до державних замовників і також ми надіслали окремий лист на комітет. Цей середньостроковий прогноз сформований на базі даних, які ми отримали від державних замовників, з опитувань роботодавців, а також ми орієнтувались, безумовно, на Ukraine Facility Plan, на консенсус-прогноз, який готується Міністерством економіки України. І, безумовно, тут можна сперечатись про конкретні цифри, оскільки наразі ми перебуваємо в таких умовах, коли кожен прогноз, він буде і вірним і невірним водночас. До прикладу, ми знаємо, є безліч прогнозів від різноманітних аналітичних центрів, від наших міжнародних партнерів, і ми маємо навіть у контексті прогнозування потреби у додатковій робочій силі, досить великий такий люфт від 4,5 мільйона до 8,5 мільйона додаткової робочої сили. Також ми не можемо не враховувати прогнози Національного банку України щодо міграційних процесів, вони також були закладені у цей прогноз. Детальні цифри наведені в усіх додатках до листа. Проте зауважу, що найбільш затребуваними наразі є кадри у технічній сфері, інженерії, безумовно, це працівники сфер з ВПК, також це лікарі і сфера ІТ.

Хотіла б також зазначити, що зараз відбувається з метою покращення цього середньострокового прогнозу ринку праці, тому що насправді він є досить гарним інструментом не тільки для напрацювання державного замовлення, а й для напрацювання в принципі всіх політик у контексті ринку праці. І з метою удосконалення наших підходів ми звернулися до Елли Марленівни Лібанової. І наразі спільно з британськими донорами та Інститутом демографії і проблем якості життя ми працюємо над напрацюванням нової моделі прогнозування ринку праці. У лютому орієнтовно буде вже представлена ця орієнтовна модель.

З того, що ми про неї вже зараз можемо казати, це те, що вона буде враховувати не тільки зміни в демографії, в економіці, проте ми зможемо прогнозувати за її допомогою не лише навички, які будуть затребувані на ринку праці, а й такі речі, як додаткова потреба в іноземних працівниках тощо. А наша мета зробити таку модель, яка зможе бути універсальною і видавати нам багато даних в тому числі і по регіонах. Також у перспективі, ми маємо домовленість з пані Лібановою, що можливо у майбутньому ми зможемо прогнозувати, як технології та штучний інтелект впливають на розвиток ринку праці. Також в ідеальній ситуації нам потрібно зробити прогноз і в людино-годинах. І також це все у нас закладається на перспективу в нашій співпраці.

І, напевно, тут буду завершувати. Буду рада вашим питанням. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Наталія.

По-перше, дякую, що ми змінюємо підходи, це важливо. Розумію, що це поки що теж на рівні експериментального проекту, по великому рахунку, тому що без 10399 це все одно не стане офіційною частиною. І це ще один привід завершити, закінчити, давайте так скажемо, позитивно роботу над цим законопроектом і законом. Нам дуже шкода, що немає пані Тетяни, ми завжди раді бачити її на комітеті і народні депутати, це окреме задоволення спілкуватися з заступницею міністра. Це правда, до речі. Без іронії.

ВИННИЦЬКИЙ М. Сергію Віталійовичу, вона спеціально мені як колезі сьогодні телефонувала зранку і дуже сильно вибачалася.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Та вона й мені теж писала, да. Але так вже стається, що комітет планує своє засідання за 2-3 дні й одразу всіх попереджають. Але, менше з тим, ми окремо обов'язково поговоримо глибше на цю тему і, більше того, ми, я думаю, що поговоримо втрьох як суб'єкти: і комітет, і Міністерство економіки, і Міністерство освіти та науки. Тому що нам потрібно попрацювати разом над державним замовленням, попрацювати з вашими прогнозами для того, щоб підкорегувати наші коефіцієнти під час розподілу грантів наступного року, для того щоб ми все ж таки. Основна ідея, про яку говорили вже всі народні депутати, до речі, і сьогодні вона так іде лейтмотивом в усіх їх запитаннях, ідея була і

гіпотеза була, і задача була насправді перенаправити вступників, максимально сприяти їх нашою фінансовою підтримкою від держави і перенаправити їх на спеціальності, які нам найбільше потрібні. Добре, що ми побачили відображення, скажімо так, культури вступу або культури вибору спеціальності, якщо можна так сказати, і свого майбутнього, якраз і завдяки грантам ми побачили, куди все ж таки ідуть найздібніші випускники шкіл, найздібніші абітурієнти, і тепер будемо корегувати нашу систему. Я думаю, що ми окремо про це поговоримо.

Колеги народні депутати, чи є у вас запитання до Міністерства економіки? Ні. Ми, під час нашої робочої зустрічі я запропоную нам зібратися трьома суб'єктами, да, для того щоб ми все це проговорили комплексно. І у колег були запитання по спеціальностям, і я думаю, що Міністерство освіти дасть більш чіткі цифри на запити наших колег, да, для того, щоб всі побачили що в нас пріоритеті, які спеціальності, що ми плануємо наступного року. Це дуже важливо для всіх нас, і, головне, це важливо для держави, для того, щоб ми все ж таки отримували адекватний випуск з університетів відповідно до потреб ринку праці.

Тому, колеги, я вам всім щиро дякую. Єдине що, перед тим, як ми перейдемо до прийняття рішення, шановні колеги, я хочу доповнити проект рішення, якщо ви не заперечуєте.

По-перше, те, що ми говорили про монетизацію, потенційну монетизацію пільг. Давайте дамо доручення Міністерству освіти і науки підготувати пропозиції по потенційній монетизації пільг, які є зараз для вступників, які йдуть на державне замовлення таким чином. Для того, щоб ми все ж таки розвантажили державне замовлення, бо воно є для потреб держави, в 10399 поставить ще й певні обов'язки для тих вступників, які будуть вступати на державне замовлення. Для того, щоб це правильно корелювалося одне з одним, нам потрібно максимально подумати над механізмом монетизації цих пільг, щоб воно було не за рахунок державного замовлення, нехай це буде повністю оплачений грант, але він має бути грантом, тоді це простіше для нас і простіше для держави, і ми тоді розуміємо все ж таки, що державне замовлення виконує функцію державного замовлення.

По-друге, в нас в проекті рішення є пункт, який стосується професійної, професійно-технічної освіти. Колеги, його треба прибрати, бо він не дуже, взагалі

не корелюється з тим, що відбувається в професійній, в професійно-технічній освіті. Але цей пункт варто трішечки перефразувати, бо ідея була насправді розглянути можливість окремих, можливо, спеціальних грантів для тих, хто потребує короткострокових програм перекваліфікації, наприклад. Подумати над цим, тому що в нас буде зараз величезний потік, він вже починається, але вочевидь після перемоги у нас буде величезна кількість учасників бойових дій, ветеранів війни, яким потрібна буде швидка перекваліфікація для того, щоб вони знайшли себе в цивільному житті знову, віднайшли, скажімо так. Хтось повернеться в свою професію, а хтось може захотіти її змінити і наше завдання – дати їм максимально таку можливість, тому давайте наперед думати над цими механізмами. Бо зараз ми, скажімо так, з Калмиковою знайшли рішення в лоб з фінансуванням грантів за рахунок її фондів, але, менше з тим, нам потрібно думати наперед і вже планувати механізми, як ми з цим будемо працювати для того, щоб Міністерство економіки потім менше шукало додаткову робочу силу за кордоном, а ми максимально все ж таки залучали своїх. Це дуже важливо. Тому є такі два додатки до проекту рішення, колеги, я думаю, що це у вас, сподіваюсь, не викличе заперечень.

А тепер ми переходимо до прийняття рішення. Шановні колеги народні депутати я попрошу вас всіх включитися зараз в засідання і переходимо до прийняття рішення. Шановні колеги, я не буду зачитувати проект рішення, він достатньо чималенький, він у вас всіх розданий, і з урахуванням того просто додати туди те, що ми зараз проговорили.

Отже, шановні колеги, по цьому питанню ставлю на голосування цей проект рішення, який у вас всіх є. Хто – за, прошу проголосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ПАВЛЕНКО Р.М. Павленко – за.

ГРИЩУК Р.П. Гришук – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Хто – утримався? Проти? Немає. Дякую, колеги. Одноголосно рішення прийнято.

Дякуємо Міністерству економіки, дякуємо пану Михайлу окремо за те, що приділили нам час. Вітання пані заступниці.

Переходимо до другого пункту порядку денного. Шановні колеги, пункт другий. Про проект Закону України про внесення змін до Закону України "Про Державну кримінально-виконавчу службу України" щодо удосконалення категорійно-понятійного апарату у сфері регулювання порядку та умов проходження служби в Державній кримінально-виконавчій службі України (реєстраційний номер 11156), поданий народним депутатом України паном Гривком. Доповідачем є, власне, автор законопроекту пан Гривко. Немає його з нами, дуже шкода.

Співдоповідачем є Юлія Миколаївна Гришина. Юлія Миколаївна, будь ласочка. І, колеги, я вас попрошу, давайте спробуємо оперативно пройти, там немає складних питань, якщо можна, щоб ми сьогодні встигли, у дві години вклялися в комітет. Юлія Миколаївна, будь ласочка, вам слово.

ГРИШИНА Ю.М. Сергій Віталійович, я дуже швидко. Цей законопроект розглядався на засіданні підкомітету, ми дуже детального його пропрацювали, фактично не витративши багато часу, тому що там є одна норма, яка стосується системи освіти і яка викликала велике занепокоєння, велику кількість дискусій у всіх тих державних органах і інституціях, які давали нам експертні висновки. Наш комітет не є основним при розгляді цього законопроекту, основним є Комітет з питань правової політики, і ми тут маємо одну норму, відповідно до якої фактично Державній кримінальній виконавчій службі України автор пропонує ввести інше якесь, ніж те, яке міститься в Законі України "Про вищу освіту", визначення поняття "науково-педагогічний працівник". Фактично ніхто з цим не погоджується. Ми маємо велику кількість різнописників. Дякую всім, хто взяв участь... *(Не чути)* Було прийнято рішення ... *(Не чути)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я можу продовжити фразу, яку почала Юлія Миколаївна. Було прийнято рішення підкомітетом відправити цей законопроект суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Шановні колеги, чи є необхідність обговорення цього законопроекту? Якщо немає, то можемо переходити до прийняття рішення. Є пропозиція підкомітету і є пропозиція підтримати цю пропозицію. Отже ставлю на голосування проект рішення комітету.

Перше. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України реєстраційний номер 11158 за результатами його розгляду в першому читанні повернути... 11156, вибачте. За результатами його розгляду в першому читанні повернути зазначений законопроект суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання. Направити цей висновок Комітету Верховної Ради України з питань правової політики, визначеному головним з підготовки цього законопроекту. Шановні колеги, хто – за, прошу проголосувати.

ГРИШИНА Ю.М. За.

ГРИЦУК Р.П. Грищук – за.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – утримався? Проти?

КОЛЕБОШИН С.В. Я взагалі за те, щоб його відхилити, бо законодавчий спам – це не так смішно, це відволікає роботою всіх секретаріатів, всіх народних депутатів, і людина, яка не до кінця усвідомлює важливість роботи кожного депутата, а не тільки свою, має в кінці кінців це почути. У нас немає комітету, щоб ми не розглядали законопроекти цієї людини. Вибачте, з усією повагою до її іншої роботи. Дякую.

ППА Н.Р. Підтримую пана Сергія.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не можу не підтримати пана Сергія. Тому, колеги, є пропозиція Сергія Валерійовича переголосувати проект рішення. Що скажете?

ПША Н.Р. Переголосовуємо.

КОЛЕБОШИН С.В. Я взагалі-то як ремарку це казав, як просто, знаєте, таке...

ПША Н.Р. А ми прийняли як пропозицію. Готові підтримати.

КОЛЕБОШИН С.В. Але я не проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, секретар комітету одразу сказала: ми готові переголосовувати.

КОЛЕБОШИН С.В. Я готовий. Якщо це сприймається як пропозиція, то давайте, да, якщо голова комітету не проти, поставимо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, я насправді не проти. Я просто, в мене високий рівень толерантності. Ми вже всі зрозуміли...

КОЛЕБОШИН С.В. Ні, це зазначте просто як окрему думку, давайте, якщо можна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей. Давайте цього разу залишимо в тому вигляді, в якому ми проголосували, ми проголосували відправити його на доопрацювання. Наступного разу можемо показати позицію комітету.

КОЛЕБОШИН С.В. Якби для людини це було важливо, людина б з'явилася на засіданні комітету насправді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Валерійович...

ПША Н.Р. На всіх попередніх з'являвся. Не факт, що треба...

ГОЛОВУЮЧИЙ. От я погоджуюся з пані Наталкою, на попередніх законопроектах, де ми були головним комітетом, він з'являвся і, більше того, ще й аргументував. Тому, може...

ПША Н.Р. Дивними аргументами.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Може, все, що відбувається, і на краще.

КОЛЕБОШИН С.В. Добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, добре. Рішення прийнято. Законопроект відправляється на доопрацювання рішенням комітету.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Пункт третій – про проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання окремих питань у сфері електронних комунікацій (реєстраційний номер 12094). Доповідачем має бути Михайло Крячко, автор законопроекту. Його з нами немає. Співдоповідачем є Роман Павлович Грищук.

Роман Павлович, будь ласка.

ГРИЩУК Р.П. Вітаю всіх. Ми не є основним комітетом в цьому законопроекті, як ви знаєте, основним є Комітет з питань цифрової трансформації.

У пояснювальній записці до законопроекту зазначено, що його розроблено з метою узгодження правових норм Закону України "Про електронні комунікації", з законодавством Європейського Союзу, покращення користувацького досвіду споживачів мобільного зв'язку, удосконалення методів контролю та виконання ліцензійних зобов'язань мобільними операторами, удосконалення окремих положень закону щодо доступу до фізичної інфраструктури електронних комунікацій, а також узгодження положень Закону України "Про доступ до об'єктів будівництва, транспорту, електроенергетики з метою розвитку електронних комунікаційних мереж" між собою.

Є зауваження Головного науково-експертного управління невеликі. Міністерство освіти і науки повідомило про відсутність позицій та зауважень. Міністерство цифрової трансформації просить прийняти цей законопроект і вважає його актуальним. Національна академія наук в цілому підтримує законопроект. Національна академія правових наук так само надає позитивну оцінку цьому законопроекту. Ще Науковий комітет Національної ради України з питань розвитку науки та технологій також зазначив, що погоджує законопроект. Ми на підкомітеті його детально розглянули і ухвалили рішення прийняти його за основу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Роман Павлович. Чудова пропозиція підкомітету. Дякую підкомітету за ефективну роботу.

Можемо переходити до прийняття рішення. Чи потрібно обговорювати цей законопроект, колеги? Хтось є з бажаючих обговорювати? Якщо ні, то ставлю на голосування проект рішення комітету.

Перше. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України реєстраційний номер 12094 за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Друге. Доручити Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації підготувати його до другого читання.

Третє. Направити цей висновок, пропозиції і зауваження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку, до Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації, визначеного головним з підготовки цього законопроекту.

Шановні колеги, хто – за, прошу проголосувати.

ГРИЩУК Р.П. Грищук – за.

_____. За.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги. Одноголосно. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Шановні колеги, у мене є пропозиція зняти пункт четвертий з сьогоднішнього розгляду засідання комітету. По-перше, законопроект вже був прийнятий за основу. Є просто пропозиція, якщо ви не заперечуєте, ми направимо всі висновки, які були підготовлені нашими стейкхолдерами і надійшли до комітету, ми просто направимо його до головного комітету, яким є Комітет з питань здоров'я нації. Не заперечуєте? Дякую.

Тоді переходимо до наступного пункту порядку денного. Пункт п'ятий. Про звіти стипендіатів Верховної Ради України молодих вчених – докторів наук щодо виконання наукових (науково-технічних) робіт за 2023 рік.

Валерій Вікторович Колюх – голова підкомітету. Будь ласка.

КОЛЮХ В.В. Шановні колеги, доброго дня. Хочу наголосити, що Постановою Верховної Ради України від 9 серпня 2023 року "Про призначення у 2023 році іменних стипендій Верховної Ради України для молодих вчених – докторів наук" призначено у 2023 році 48 іменних стипендій Верховної Ради для молодих вчених – докторів наук.

Відповідно до положення про присвоєння стипендії молодим вченим – докторам наук, вони мали подати звіти про виконання своєї... результати виконання своєї наукової або науково-технічної роботи. Ми правда, відтермінували цей звіт на 6 місяців, але станом на сьогодні ці звіти подані вчасно. Тому треба прийняти рішення з приводу видачі цим 48 номінантам, стипендіатам Верховної Ради України, молодим вченим відповідний диплом.

Але хочу зазначити наступне, що для тих скептиків, можливо, чи хейтерів, які не погоджуються з доцільністю виплати стипендії науковцям в умовах воєнного часу і наголошують на те, що, можливо, це марна трата грошей, хочу наголосити, що ми все ж таки маємо якось мотивувати цих наших науковців від імені Верховної Ради, і наголосити на тому, що об'єднана конкурсна комісія, яка визначає переможців і експерти, які працюють в об'єднаній конкурсній комісії, на сьогодні звертають увагу здебільшого на роботи, подані у сфері покращення обороноздатності нашої країни.

Тому буквально хвилину вашої уваги, хочу відмітити от дві роботи, які заслужили на те, щоб про них знали і розуміли, на що ми звертаємо на сьогодні увагу. Це робота доктора технічних наук, провідного наукового співробітника відділу фізичного та математичного моделювання Інституту телекомунікацій і глобального інформаційного простору Національної академії наук Єгорова Віктора Богдановича: "Розробка робото-технічного комплексу для розмінування території України". Розроблена така роботизована система з алгоритмами автоматичного переміщення поверхності з перешкодами, пошуку вибухових пристроїв та їх нейтралізації, та відповідним маніпулятором на борту.

А також роботу Жили Семена Сергійовича – доктора технічних наук, доцента, завідувача кафедри аерокосмічних радіоелектронних систем Національного аерокосмічного університету імені Жуковського "Харківський авіаційний інститут" робота: "Розвиток теорії проєктування широкосмугових бортових радіотехнічних систем та створення на їх основі українських радарів та вертольотів компанії АТ "Мотор Січ". Як бачимо, таких робіт ще можна називати багато, тобто на сьогодні конкурсна комісія, яка визначає стипендіатів і преміює наших молодих науковців, звертає перш за все увагу на збільшення обороноздатності нашої країни, а також посилення соціально-економічної спроможності нашої економіки на ринку праці. Тому я сподіваюся, що сумнівів стосовно преміювання і таких чинників мотивації наших науковців, вони розвіються і ні в кого не буде викликати додаткових питань.

Тому виходячи з цього, пропоную комітету ухвалити рішення: взяти до відома звіти, а також рекомендувати Голові Верховної Ради України видати відповідне розпорядження щодо видачі 48 номінантам дипломів, стипендіатів Верховної Ради України. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерій Вікторович. Дякую, що знову навели фокус на необхідності продовження фінансування. Я нагадаю всім іншим або всім тим хейтерам, хто слухає, читає і буде переборщувати, про те, що у нас вже була у 2022 році з усіма вами розмова щодо того, чи зберігаємо ми премії, які присуджуються, подаються нашим комітетом, зокрема, і для науковців. І ми тоді вирішили це продовжувати робити, тому що це один зі способів насправді зберегти науковців в Україні, до того, як вони виїдуть, це один із способів фінансової підтримки. В даному випадку це дуже правильний спосіб, тому що він конкурентний і на конкурсній основі відбираються проєкти, за які отримуються кошти від Верховної Ради насправді. Це з такою самою логікою ми продовжували функціонування Національного фонду досліджень і всіх інших наших бюджетних програм, які підтримують наших науковців. Тому дякую, Валерій Вікторович, за те, що ви знову повертаєте нас до цього, щоб ми не забували, навіщо ми це робимо. Це насправді дуже важливо. Шановні колеги, є необхідність обговорення? Якщо ні, то ставлю на голосування проєкт рішення, який у кожного з вас є. Хто – за, прошу проголосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ГРИШИНА Ю.М. Гришина – за.

КОЛЕБОШИН С.В. Колебошин – за.

ППА Н.Р. Піпа – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГРИЩУК Р.П. Грищук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги. Одноголосно рішення прийнято.

Переходимо до наступного пункту порядку денного. Пункт шостий. Про перегляд рішення комітету "Про проект Постанови Верховної Ради України про присудження щорічної Премії Верховної Ради України педагогічним працівникам закладів дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та позашкільної освіти" від 7 листопада 2024 року (у зв'язку з поданням додаткових кандидатур на присудження Премії від Херсонської обласної ради).

Сергій Валерійович Колебошин, заступник голови комітету, будь ласка.

КОЛЕБОШИН С.В. Дякую, Сергій Віталійович. Максимально швидко, бо все, що треба було, вже було сказано на передостанньому засіданні комітету.

Насправді ми прогнозували, що це питання буде ще підніматися. Я думаю, що ще є ймовірність, один чи два рази піднімемо це питання, оскільки в нас Херсон, Харків, якщо я не помиляюсь, по дві людини не подали, мали подати по дві людини обласні ради, і Донецьк подав тільки одну кандидатуру чомусь.

Відповідно за час останнього засідання Херсон подав два кандидатури. До речі, мене особисто тішить, що це якраз у контексті того мого виступу при попередньому розгляді питання, це якраз просто вчителі з просто шкіл, тому воно відповідає максимально сенсу постанови. Я просто, ми додали ці дві кандидатури до повного переліку, відповідно прошу просто підтримати оновлений перелік. Ось і все. Не виключаю, що ми, знову ж повторююсь, ще повернемось до цього питання один чи два рази. Дякую. Прошу підтримати те рішення, яке у вас є. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Валерійович.

Шановні колеги, чи є необхідність обговорення? Ні.

Шановні колеги, зараз поки ви підключаєтесь, включаєте камери, я скажу так, що нам сьогодні, зараз після нашого голосування буде зареєстрована ця постанова. Я до кінця дня прошу всіх її підписати, тому що вона вже стоїть у порядку денному на найближче пленарне засідання. Тому воно буде сьогодні ввечері закрито, підписання, я прошу всіх долучитися до нього для того, щоб ми могли швидко його проголосувати.

Отже, шановні колеги, ставлю на голосування проект рішення комітету, який у вас усіх розданий. Хто – за, прошу проголосувати.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

КОВАЛЬ О.В. Коваль – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГРИЩУК Р.П. Грищук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бачу, дякую. Хто – утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги. Рішення прийнято одногосно. І передостанній пункт: про затвердження пропозицій Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій до проекту плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2025 рік.

Шановні колеги, ми вам всім розсилали орієнтовний план законопроектної роботи, який підготовлений був комітетом і Міністерством освіти і науки. Дякую всім, хто відгукнувся і додав туди свої пропозиції. Тепер узагальнений план у вас усіх розданий і він потребує затвердження засіданням комітету, голосуванням.

Отже, шановні колеги, є необхідність обговорювати? Якщо ні, то ставлю на голосування проект рішення, який у вас усіх розданий.

Хто – за, прошу проголосувати.

ГРИЩУК Р.П. Грищук – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

_____ . За.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги. Одноголосно. Рішення прийнято.

І останній пункт порядку денного – пункт "Різне". Чи є у нас сьогодні "Різне", необхідність? Немає.

Шановні колеги, я вам всім щиро дякую за приділений час. Дякую Міністерству освіти і Міністерству економіки за ґрунтовні презентації, за те, що ми продовжуємо робити свою роботу, яку домовилися робити, як ви пам'ятаєте, після жорсткого одного з засідань комітетів півтора року тому. Робота насправді рухається, змінюється система державного замовлення, вводяться експериментальні проекти по грантах, змінюємо систему і, вочевидь, змінюємо на краще. Тому щиро всім дякую вам за роботу.

На цьому засідання Комітету з питань освіти, науки та інновацій вважається закритим. Всім бажаю гарного успішного і, головне, спокійного дня.